

E. 245 / ש"ק 640
76. 2160

ESZMÉNK, PÁRTUNK, POLITIKÁNK

*A MAPAJ hármias követelése:
a chaluciut, a hagana és a zsidó állam védelmében*



KIADJA

GORDONIA MAKABI HACAIR
MAGYARORSZÁGON

BUDAPEST, 1946

David Ben-Gurion:

beszéde az Angol-Amerikai Vizsgáló Bizottság előtt.

A Vizsgálóbizottság ülésein a várakozás feszültsége teszi nyomottá a levegőt. A terep, ahol az ülés leszajlik, már jóval 10 óra előtt megtelik a meghívottakkal. Hétfőn, március 11-én David Ben-Gurion az első kihallgatott tanu, a Jewish Agency Erekutívája elnökének beszédét különös izgalommal várják, Mellette Moss Shertok, a Jewish Agency politikai titkára áll.

A zsidóknak éppolyan joguk van a normális élethez, mint a többi népeknek.

A ceruzák valósággal sziszegnek, amint feltesszik az írásjeleket Ben-Gurion első megjegyzéseire. Kijelenti, hogy a palesztinai zsidók véleményét képviseli, akik már nem oroszok, lengyelek, németek vagy románok többé, hanem kizárólag zsidók. Célzást tesz arra a hosszú vitára, amely arról folyt, vajjon megjelenik-e majd a Jewish Agency a Vizsgálóbizottság előtt, ugyanis egyes magyarázatok a Vizsgálóbizottságot olyan színben igyekeztek feltüntetni, mint-ha nem lenne egyéb pusztán kísérletnél azon célból, hogy visszautasítsák Truman elnöknek a 100.000 certifikátra vonatkozó kérését és a Munkáspártnak a Fehér Könyv megszüntetésére vonatkozó követelését. Azt is mondották, hogy a Vizsgálóbizottság csak politikai kibuvó, amely meghosszabbítja majd a zsidók szélesre írt halálküszömlét. Az Agency elhatározta azonban, hogy mégis megjelenik.

Ben-Gurion meghívja a Bizottságot, vizsgálja meg, mit tesznek a zsidók és hogyan élnek. "A Bizottság tagjai - mondja - szíves fogadtatásra találnak mindenütt, ahol csak megjelennek." Két elvet azonban mindenképpen változtatnunk vallunk, Először is azt, hogy a zsidóknak éppolyan joguk van a normális élethez, mint a többi népeknek. Másodszor a zsidók Palesztinában nem a Balfour-deklaráció vagy a mandátum, hanem nagyon régen megszerzett jogaik alapján élnek. Az angol kormány Palesztinában azt a hatalmat gyakorolja, amit számára a mandátum biztosított, de a zsidó nép jóval megelőzte ezen a földön. A Palesztinába visszatérő zsidókat azokhoz az emberekhez hasonlítja, akik üres lakásokat akarnak elfoglalni, de úgy, hogy ezzel a ház többi lakóját a legközelebb sem zavarnák. Ben-Gurion elismeri, hogy a zsidó-probléma nehezen érthető, talán éppen azért, mert nincs rá példa még a világtörténelemben.

A zsidó nép jellegzetes vonásainak elemzése után az idegen országokban folytatott rendellenes életmódjukat ismertette, majd a jisiv fejlődésének és eredetének történelmi szemléletét adta. Erőteljes érvekkel bizonygatta, hogy az üldözések egymagukban nem magyarázhatják meg a jisiv pazar növekedését. A zsidók nagyrésze nem azért jött Palesztinába, mintha attól a függőségtől és megkülönböztetéstől menekült volna, amely más országokban részről jutott, ámber nem is annyira a zsidók dolga ezt megmagyarázni, mint inkább a keresztényeké volna. "Talán ebből a célból előnyös volna egy zsidó Bizottságot létesíteni - mondta Ben-Gurion - amely a keresztények viselkedését vizsgálná ... vagy legrosszabb esetben megtenné egy zsidókból és keresztényekből összetett bizottság is."

Erec Jiszrael Józsuá óta a mienki

"A zsidók azért jöttek Palesztinába, mert üldözték őket: ám legyen! - folytatta Ben-Gurion - de azért is, mert volt bennük emberi méltóság, mint ahogy minden más emberben is megvan."

Nemcsak a zsidók különböztek más népektől, hanem a többi népek is különböztek tőlük és azt követelték, hagyják el nyelvüket, kulturájukat és asszimilálódjanak. A zsidók azonban minden szorongatás ellenére is megőrizték szellemi örökségüket, Emlékeztet arra, hogy a hellén-uralom idején a Közelkelet népei közül csupán az egy zsidóság nem adta meg magát, Aztán jött a kereszténység és a zsidók visszautasították ezt is, Megfizettek érte - máig sem fizették, úgy látszik, eleget,

As áldozat-népek fajtájába tartozunk, nem a hóhérnépekébe. Amikor a zsidók meg próbálták mondani a nemzeteknek, mi történt velük, tettüket csendes összeszeesküvésnek, felszólalásukat "zsidó propagandának" minősítették. Így vértett el a nép. - Miért kirozták? Miért akadályoznak meg ma is 50.000 lengyelországi zsidót abban, hogy a mindennapi megszárlásokat kikerülje?

Cion szeretete erős, mint a halál.

Hatásos csöndben folytatja Ben-Gurion: A népünkkel elkövetett durvaságok és üldözések 600.000-et az országba vezettek, Ez a szó: Erec Jiszrael Józsuá óta éI, Ez a föld alakította ki népünket - a mi népünk alakította ki ezt a földet. Egyetlen más nép sem lett ilyen nagy ezen a földön, mint a mienki. A Bibliát héber nyelven írták - mondja - azon a nyelven, amelyen ő maga gondolkodik akkor is, ha angolul beszél. A föld, a könyv és a nép olyan egységet alkotnak, amely elválaszthatatlan és amelyet semmiféle fizikai erő tönkre nem tehet,

Az arabok valaha Spanyolországot is benépeztették, ma viszont aligha van akár egyetlen arab is a világon, aki szereti Spanyolországot, szereti, vagy esetleg gondol rá, A zsidók, mégha távol is kerültek az évezredek sodrában országuktól, mélységes vágyból duzzadó szívvel jönnek vissza, Így jöttek meg a jemenita zsidók, ezért küzdött önkéntesként számos amerikai a zsidó légióban az első világháború alatt. A zsidók megpróbálták azt is, hogy talán más országokban berendezkedhetnének, de sehol másutt nem sikerült nekik, csak itt, Erec Jiszrael iránti szeretetük következtében. Az ember még akarva sem cserélhet anyát és "népünk anyja az Ország".

A zsidók a legsilányabb földet is meg tudják művelni.

Az arab képviselők azt mondják, hogy a palesztinai föld 60 %-a műveletlen - kiáltja Ben-Gurion, Ez lehetséges. De a zsidók bebizonyították, hogy a legsilányabb földet is meg tudják művelni. Találnak itt mindenféle foglalkozást űző zsidókat, ahogy más ország népessége is megosztottan dolgozik. A zsidó közösségekben munkálkodnak mindnyájan, zsidó gazdaságban, amelyet zsidók teremtettek zsidók számára. Ben-Gurion hangsúlyozza azt, hogy a palesztinai gyermekek nagyszerű módon változtak meg és a héber kultúra a zene, irodalom és színház területén pompás terjedésben van.

Mi vagyunk a legszabadabb és a legzsidóbb zsidók a világon!

Itt élnek a világ zsidóságának legszabadabbjai és legzsidóbbjai, bár a világ legönkényesebb uralma alatt élünk, amióta a Fehér Könyv érvényben van.

Milyen módon lettünk ilyen szabadok? Megmondom: "selfmade-men"-ek vagyunk, országunk alkotott ilyenné bennünket, az az ország, amelyet mi teremtettünk meg. Iparunk zsidó ipar, ahogy zsidó mezőgazdaságunk, hajóságunk, minden zsidó, de elsősorban az a Föld, Falvak szásait építettük meg, A földet nemcsak megvásároltuk, hanem termékenysé is tettük, Szerezsámainkkal megműveljük, verejtékünkkel megöntöszük, minden odaadásunk neki szól, Munkánkért élünk: saját magunkért. A puszta földből termékeny talajt varázsoltunk, A földdel nem kereskedünk, hanem szentelt hagyaték az előttünk, Esért kérjük, hatalmasaák fel a Jewish Agencyt a mandátum 11.§-ának értelmében arra, hogy a bevándorlás és telepítés eszközével kifejleszttesse az országot a külföldi és itteni zsidók javára, Zsidó többség Palesztinában, még nem problémánk megoldása, csak egy állomás arrafelé. Még többre van szükségünk: otthonra az egész nép számára,

Éppolyan biztos vagyok a zsidó állam jövőjében, mint abban, hogy a zsidók és arabok közt jó viszony fejlődhetik ki, Magam is - mondja Ben-Gurion - mezőgazdasági munkás voltam Galileában, Egy késsel vezettem az ekét... De ez 1906-ban volt, A török uralom alatt kezdtük megteremtteni Nemzeti Otthonunkat és azóta lankadatlanul folytattuk ennek az épületnek építését. Készen vagyunk az arab parasztokat a zsidókhoz hasonló polgártársainknak tekinteni, tiszteletben tartjuk nyelvüket, kulturájukat és szokásaikat, Bizom abban, hogy az arab magatartás is megváltozik, Ist tartom, hogy ellenkezésük - habár érthető - taljességgel hiábavaló.

Viasszátérünk az Országba, mert vissza kell térnünk.

Az arab fenyegetésekkel kapcsolatosan Ben-Gurion így kiált fel: "Hatásosan védekezünk majd!" Inkább azt hiszem, hogy a zsidóknak és az araboknak szükségük van egymásra, Ók majd elintézik maguk között nézeteltéréseiket, ahogy egyenlő az egyenlővel szokta, Jog szerint vagyunk itt, nem mondunk le Cionról és a Zsidó Államról.

Ben-Gurion felhívása az arab néphez.

Az arab képviselőkhez fordul, azokhoz, akik jelen vannak a hatalmas tereken, de szavai - amint mondja - a távollévőknek is szólnak, A köztünk fennálló ellentét tragikus, de nem kiküszöbölhetetlen, Kétségtelenül azt kívánjátok, hogy ez a föld arab legyen. Ez természetes is. Közöleték sekan jobban örülnének egy szegény arab, mint egy gazdag zsidó államnak, De mi nem vagyunk itt idegenek, Történelmi otthonunk ez a föld, A Zsidó Államot állítjuk vissza, Ti ezt éppolyan jól tudjátok, mint mi, És a zsidó nép nevében mondhatom nektek, hogy az egész világon nincsenek hívabb barátaitok nálunk, Országainkat az igazság és béke elveire építjük fel, Minél előbbre haladunk a munkában, annál jobb lesz nekünk és nektek is, A zsidó és arab népek kölcsönösen segíteni kell egymáson, együtt kell építeniök jövőjüket, Meggyőződésünk az, hogy a Zsidó Állam újjászületése egyrészt, egy független arab állam megőrzése másrészt szorosan összekapcsolhatja a kölcsönös segítség szellemében az egyenlőség és testvériség kötelékeivel a két népet,

Százezer certifikát.

Londonban megkérdesték, felhagyna-e a zsidó nép a Zsidó Állam gondolatával, ha a kért százezer certifikátot megadnák? Ben-Gurion erre egy másik kérdéssel válaszol: "Ha a háború alatt Hitler százezer angol fogoly halálával fenyegetőzött volna abban az esetben, ha Churchill nem adja át a flottát a németeknek, mit feleltek volna?" Bizonyára az angolok megtagadták volna a tárgyalást, nem vásárolták volna meg országuk függetlenségének és becsületének árán életüket, Miért gondolkoznának a zsidók másképpen?..

A Mapáj aktuális politikai irányelvei.

Haifában április 1-én és 2-án tartották meg a Mapáj pártkonferenciáját. Két fontos kérdést tűztek napirendre: 1. az előttük álló pártgyűlés, 2. a cionista kongresszus ügyét, J. Kasai ohavér a megnyitóbeszédben előadta többek között azt is, hogy a legközelebbi hetekben pártgyűlést hívnak össze és napjaink történelmi korszakának szempontjából előkészületeket kell tennünk erre a gyűlésre. A gyűlésen tömegpártunk azoknak a megpróbáltatásoknak jeleivel fog résztvenni, amelyek a megosztás előtt és után érték. Pártunk a jövőben sem feleli el, amit a múltban szem előtt tartott, hogy t. i. az erecjiszraeli munkásokért, a cionista mozgalomért és a zsidó népért neki kell vállalnia a felelősséget.

Rettenetszerű háborús tragédia ért bennünket, de a S'erit Haplétá (az elhaltak maradéka) egységes tömböt alkot, cionista hitében szilárdan egyedül Erec Jiszraelben látja azt a menedéket, amely a zsidó nép számára juthat. Az egész zsidó nép egységes a legfontosabb politikai követelmények tekintetében. Pártkonferenciánk feladata az, hogy a tömegeket mozgósítsa politikai harcunkra és a cionista mozgalom chaluci jellegének megóvására.

Ben-Gurion: Ohaverim! Azon két ügy kérdéskomplexumával szándékozom most foglalkozni, amelyek kedvéért ezt a moacát egybehívtuk. A pártgyűlés és a kongresszus kérdéseit értem ezek alatt. Ma ült össze Lausanneban az Angol-Amerikai Vizsgálóbizottság, hogy összefoglalja tevékenysége eredményét. Hamarosan megkapjuk a választ azokra a kérdésekre, vajjon a Vizsgálóbizottság tevékenysége hozott-e valami változást a zsidóság ügyében? Megtudjuk azt is, hogy vajjon az eredmény a Labour Party hagyományos politikájához való visszatérést jelent-e, amely politikát eddig a cionizmus iránti rokonszenv jellemezte, vagy szétrombolását azoknak az erőknek, amelyek bennünket támogatnak? Néhány hét múltán tisztán látjuk majd, miért vett részt az amerikai kormány a Bizottság munkájában. Azért-e, hogy az angol kormánynak segítségére legyen cionistabarát politikájához való visszatérésében, vagy ellenkezőleg: lépésével az Egyesült Államok eddigi cionista megnyilvánulásait akarta aláaknázni?

Nem lenne értelme most a jósolgatásnak. Nem kizárt az sem, hogy a Bizottság több tudósítást hoz majd nyilvánosságra, - de ha így is lesz, és a tudósítások eltérő természetűeknek bizonyulnak, nem jelentik a köztünk és a mandátárius hatalom közti harc utolsó szakaszát. Abban a bonyolult harcban, amely köztünk és a Labour Party, valamint Anglia és Amerika közt zajlik le, minden lehetőségre fel kell készülnünk.

Elhatározó jellegű időszakba lépünk most: úgy kell benne megjelennünk, hogy gazdaságilag és politikailag önálló tényezőként szerepelhessünk. És valóban azok is vagyunk, nemcsak követeljük, hanem ki is érdemeljük elismertetésünket. A nagyvilág viszonylatában bizonyára jelentéktelen mennyiség vagyunk, de ebben az országban, ahol élünk, e r ő t j e l e n t ü n k ! Minél inkább bennünket magunkat és az idegen másokat ennek a ténynek tudatára hoztuk, annál inkább erősbbödik majd befolyásunk. Lehetséges, hogy a helyes a palesztinai kormányzat kivánságának megfelelően bontakozik ki, vagyis Anglia minden kötelezettségétől megszabadul és pusztán katonai támaszponttá

Milyen módon lettünk ilyen szabadok? Megmondom: "selfmade-men"-ek vagyunk, országunk alkotott ilyené bennünket, az az ország, amelyet mi teremtettünk meg. Iparunk azidő ipar, ahogy azidő mezőgazdaságunk, hajósásunk, minden azidő, de elsősorban az a föld, Falvak szárait építettük meg. A földet nemcsak megvásároltuk, hanem termékeny is tettük, Szerzemainkkal megműveljük, verejtékünkkel megöntözzük, minden odaadásunk neki szól, Munkánkért élünk: saját magunkért. - A puszta földből termékeny talajt varázsoltunk, A földdel nem kereskedünk, hanem szentelt hagyaték az előttünk, Ezért kérjük, hatalmasak fel a Jewish Agencyt a mandátum 11, §-ának értelmében arra, hogy a bevándorlás és telepítés eszközeivel kifejleszthesse az országot a külföldi és itteni zsidók javára, Zsidó többség Palesztinában; még nem problémánk megoldása, csak egy állomás arrafelé. Még többre van szükségünk: otthonra az egész nép számára,

Éppolyan biztos vagyok a zsidó állam jövőjében, mint abban, hogy a zsidók és arabok közt jó viszony fejlődhet ki, Magam is - mondja Ben-Gurion - mezőgazdasági munkás voltam Galileában, Egy késsel vezettem az ekét... De ez 1906-ban volt, A török uralom alatt kezdtek megteremtteni Nemzeti Otthonunkat és azóta lankadatlanul folytattuk ennek az épületnek építését, Készen vagyunk az arab parasztokat a zsidókhöz hasonló polgártársainknak tekinteni, tiszteltben tartjuk nyelvüket, kulturájukat és szokásaikat, Bizom abban, hogy az arab magatartás is megváltozik, Ist tartom, hogy ellenkezésük - habár érthető - taljességgel hiábavaló.

Visszatérünk az Országba, mert vissza kell térnünk.

Az arab fenyegetésekkel kapcsolatban Ben-Gurion így kiált fel:
"Hatásosan védekezünk majd!" Inkább azt hiszem, hogy a zsidóknak és az araboknak szükségük van egymásra, Ők majd elintézik maguk között nézeteltéréseiket, ahogy egyenlő az egyenlővel szokta, Jog szerint vagyunk itt, nem mondunk le Zionról és a Zsidó Államról.

Ben-Gurion felhívása az arab néphez:

Az arab képviselőkhez fordul, azokhoz, akik jelen vannak a hatalmas tereken, de szavai - amint mondja - a távollévőknek is szólnak, A köztünk fennálló ellentét tragikus, de nem kiküszöbölhetetlen, Kétségtelenül azt kívánják, hogy ez a föld arab legyen, Ez természetes is, Közületek sokan jobban örülnének egy szegény arab, mint egy gazdag zsidó államnak, De mi nem vagyunk itt idegenek, Történelmi otthonunk ez a föld, A Zsidó Államot állítjuk vissza, Ti ezt éppolyan jól tudjátok, mint mi, És a zsidó nép nevében mondhatom nektek, hogy az egész világon nincsenek hívabb barátaitok nálunk, Országainkat az igazság és béke elveire építjük fel, Minél előbbre haladunk a munkában, annál jobb lesz nektek és nektek is, A zsidó és arab népnek kölcsönösen segíteni kell egymáson, együtt kell építeniük jövőjüket, Meggyőződésünk az, hogy a Zsidó Állam ujjaszületése egyrészt, egy független arab állam megőrzése másrészt szorosan összekapcsolhatja a kölcsönös segítség szellemében az egyenlőség és testvériség kötelékével a két népet,

Százezer certifikát,

Londonban megkérdezték, felhagyna-e a zsidó nép a Zsidó Állam gondolatával, ha a kért százezer certifikátot megadnák? Ben-Gurion erre egy másik kérdéssel válaszol: "Ha a háború alatt Hitler százezer angol fogoly halálával fenyegetőzött volna abban az esetben, ha Churchill nem adja át a flottát a németeknek, mit felelték volna?" Bizonyára az angolok megtagadták volna a tárgyalást, nem vásárolták volna meg országuk függetlenségének és becsületének árán életüket, Miért gondolkoznának a zsidók másképpen?..

alacsonyítják Erec Jiszraelt, de az is lehetséges, hogy a kifejtet az angol Labour Party hivatalos politikájának vonalába esik. Mindkét esetben első sorban saját erőnket kell gyarapítanunk, úgy leszünk képesek első esetben a harcra, második esetben pedig törekvéseink megvalósítására. Nem világos, melyik súlyosabb feladat a kettő közül.

Nagy erőfeszítéseket tesz szükségessé a százezer zsidó alijája is; nemcsak az intézmények, hanem az ország minden egyes embere komoly feladatok előtt állanak, hogy az aliját letelepíthessük, bevezethessük a munkába, a mezőgazdaságba és az iparba, valamint társadalmunkba és kultúránkba olvaszthassuk.

Erre a két eshetőségre már most megbeszélésünk kell minden tehetségünket, amely belőlünk fakadó tényező, - legyen akár az építésre, akár a harcra irányított is. Ez lesz a köztársasági programjának első pontja, tisztított helyzetet és határozatot kell követelnünk benne.

Az utolsó kongresszus előtt, közvetlenül a háború előestéjén jelent meg A Fehér Könyv, a közelgő háború árnyékában született és a veszedelmek, és tudtuk, hogy a háború a maga fontosságával és következményével minden egyebet háttérbe szorít. Most a háború befejezése után vagyunk, elmúlt minden olyan eseménytelenül, ami a háború következtében bajjal fenyegetett. És ha most egy harmadik döntést hoznak rólunk, feleletet kell adnunk arra a nehéz kérdésre, hogyan szervezzük meg a zsidó nép ellenállását az elnyomó politika elleni küzdelemre, - hangsúlyoznom kell, az egész zsidó nép ellenállását és nem csupán a jiszuvét. Még egy fontos szempont: ha teljesen pozitív, vagy akár félig is pozitív döntés történik, akkor ez a kongresszus a cionista történelem folyamán először áll az építés és alkotás olyan feladatai elé, amelyekre eddig még példa nem volt. Ez a kongresszus tehát mindenképpen nagy politikai elhatározások előtt van.

A külpolitikai kérdések nem egyedül nehezédnek ránk a döntés kényszerével. A belpolitikai kérdések is egészen más természetűek, mint a múltban bármikor. Mindig voltak véleménykülönbségek és ellentétek a zsidóság és a cionizmus kereteiben, - akár a különböző mozgalmaknak a cionizmust illető felfogására gondolunk, akár Erec Jiszrael dolgozóinak és a többi csoportosulások okai felfogására, a hatalmi vagy gazdasági okokból gúncoskodók véleményére gondolunk. A cionizmus történetében még nem állottunk olyan komoly belső probléma előtt, mint éppen a jelen pillanatban. Az 1933-as év a belső ellentétek szempontjából talán rekord-évnak számít, minthogy ez volt az az időszaka, amikor a reakció az egész világon legnagyobb pontokra hárított, nemcsak Németországban Hitler hatalomrajutásával, hanem a szabad országokban, így például Angliában is. A cionizmussal szembenálló reakció is maximumáig ért és magprédálta a hatalmat magához ragadni. Egyedül a munkásmozgalom rendkívüli erőfeszítéseinek köszönhető az, hogy ezt a veszélyt kiküszöbölték. A munkásmozgalom így jutott a legfelsőbb vezetéshez a cionista mozgalmon belül, és ezt mind a mai napig meg is őrvi.

A mai körülmények alapvetően különböznek az akkortól. A sora súlyos és gyógyíthatatlan csapásokat mért ránk időközben. Nem hasonlíthatjuk hozzájuk a régi különböző csapásokat, még a Fehér Könyvet sem. A cionizmusnak ez a nagy és félelmetes vesztesége az európai zsidóság megsemmisítése. A cionizmus alapja semmisült meg vele, azok az embertartalmak, a zsidóság azon miliói, akiknek számára a cionizmus megvalósulása életkérdés volt. Ehhez a csapáshoz nem hasonlíthatjuk a Fehér Könyvet. Gyógyíthatatlan sebeket kaptunk, népünket és mozgalmunkat rombolták szét. Elszakították tőlünk azokat az emberi forrásokat, amelyekből eddig legjobb erőnket merítettük.

Nincs olyan emberi erő, amely ezt a hatmillió zsidót életrekelthetné, De a megmenekülteket is fenyegeti még a veszély! Arra a veszélyre gondolok most, amely egyben a cionizmust is fenyegeti, Nemcsak erőnk befolyásolja, hanem egész mozgalmunkat veszélyezteti, A cionista mozgalom eddig "önfelszabadító" mozgalma volt, Két klasszikus véglet van a cionizmus történelmében: Pinerker és Herzl, akik így együtt sokkal világosabban jellemzik a cionizmus lényegét, mint akár egy könyvtári irodalom és mindketten mégis ugyanazt, a mozgalom tartalmi mélységét adják, az egyik az Autoemancipációval, a másik a Judenstaat művével, És nem véletlen, hogy az Autoemancipáció gondolatát a Judenstaatté elé helyezzük, mivel a Judenstaat eszméje nem valósítható meg akkor, amikor nincs meg a szándék, képesség és akarat hármassága az önfelszabadítás előfeltételül, Ha pedig a cionizmus lényege az önfelszabadítás elvén alapul, akkor most ez az elv került éppen veszélybe,

Jelenleg a cionizmus az erejizsraeli jisivra támaszkodik és az amerikai zsidósághoz kapcsolódik, Vanak ugyan még maradványok Európában is, zsidósárványokat pedig mindenfelé találhatunk: az angol dominiumokon, a latinamerikai országokban és Ázsiában egyaránt, de ezek elkülönültek, nem képesek komoly politikai tényezővé, Korunk legnagyobb zsidó központja, a több mint ötmillió zsidót felölelő amerikai tömb azon a véleményen van, hogy a megvalósító cionizmus és a Zsidó Állam nem számára szükséges, hanem a többi zsidók letelepítésére követelik, Fennáll az a veszély, hogy az amerikai cionizmus tevékenysége emberbaráti jelleget ölt magára, Eszébeeszt az amerikai cionizmus nemcsak a zsidó nép és a cionista mozgalom egy része, hanem az ereji jisivu után a leghatalmasabb erőtartalom minőségi, gazdasági és politikai szempontból egyaránt, Abban az esetben, ha ez a hatalmi tényező a cionista mozgalom magvát és háttérét nem hajlandó önmagából megadni, és továbbra is csak segítséget nyújt emberbaráti gesztussal, fennáll az a veszély, hogy a cionizmus elveszti azt a nagy erkölcsi erőt, amelyből az ereji országépítésnél merítettünk,

A mi munkánk nyomán a valóság fakadt! Nemcsak falvak, városok, mezők, gyárak és iskolák dicsérik fáradozásunkat, hanem egyidejűleg megteremtettük az új zsidó embert is, azt az új zsidó közösséget és társadalmat, amely egész történelmünkben, sőt az egész világon eddig ismeretlen volt, Tettünkben kiértartást abból az erőből merítettünk, amely az európai zsidók millióit lelkesítetté, t. i. az önfelszabadítás akaratából, Ma az Ország minden zsidó lakója az önfelszabadításért és önmegváltásért való akarat szülőtte, ennek folytán az európai zsidóság örökségének élvezője,

Ez az erő semmiült meg a háboru alatt, A világ jelenleg legnagyobb zsidó központja, figyelembe kell vennünk Amerika fontos politikai helyzetét is, nagyobb jelentőséghez jut, mint amikora megérdemel, de akárhogyan is a cionista mozgalom legfontosabb jövő feladatainak teljesítésére hivatott, Az új központ zsidói még ma nem merik bevallani azt, hogy a cionizmus saját számukra is szükséges,

Tagadhatatlanul sokan vannak olyanok is, akik hordossák már magukban ezt a gondolatot, a nyiltan hangzottatott felfogás azonban az, hogy nekik a többi zsidón kell segíteniök, Még abban az esetben is, ha politikai helyzetünk a lehető legjobb lenne és nem állnánk súlyos harcok előtt, veszélyt jelentenének az amerikai zsidóság ilyenfajta elvei, ~~Önmaguk~~ és idegen támogatásból élők nem teremthetik meg azt a művet, amit mi Erec Jisraealben felépítettünk: abból a talajból nem születhetik meg az új zsidó ember, a szabadon, büszkén teremtő, saját tehetségére támaszkodó fajta, Ilyen embertípust fi-

lantropiával nem lehet nevelni!

As a kérdés, amely most élénkmagasodik, így szól: miképpen őrizzük meg a cionizmus önfelzabarási jellegét, vagy ahogy általánosságban mondani szoktuk, chaluciozalmi jellegét, amely a dolgozó, teremtő emberre támaszkodik és annak teremtőerejétől és harci képességétől függ. Hogy a jövőben politikai szempontból mit jelentenek a chaluci követelmények akár a mandatórius hatalommal vívott nehéz és elkeseredett harcok, akár az építőmunka idején, talán nem világos, de mindenképpen biztos az, hogy a cionista politikai program végrehajtásában, kénytelenek leszünk teremtőerőnk a legnagyobb erőfeszítés és feszültség állapotáig fokozni, és ezt a követelményt csak a chaluci cionizmus teljesítheti be, csak ez és semmiképpen sem az emberbaráti-filantropikus cionizmus.

A cionista mozgalmat jelenleg foglalkoztató kérdések közül éppen ez magasodik ki leginkább. Nem csupán egy pártnak, vagy esetleg egyik-másik embernek okos gondot ez a helyzet, lehetséges, hogy vannak itt és Amerikában egyéb, párt- és emberi problémák, de most ezek mind nem lényegesek, a fődolog a cionizmus lelke, amely most, a tragikus csapás után, új veszélybe sodródott.

A tragikus kérdés, éppen általános jellegénél fogva, nem kizárólagosan a mi mozgalmunktól és a munkástársadalomtól várhatja megoldását, hiszen egyéb hatalmi tényezők is vannak a zsidó népben és a jövendőben. Amikor azonban tekintetbe vesszük azt a körülményt is, hogy mi alkotjuk a cionizmus gerincét és nélkülünk a pártokra és osztályokra szétforgácsolt erők semmivé válnának, érzem, hogy ez a feladat ránk hárul.

Voltak emberek - és gyakran különösen tehetséges emberek - Erecben és a galutban a munkásmozgalom keletkezése előtt is, de művük helytelen utra tévedt, mert hiányzott az a téma, amely a mi pártunkból minden tagra kihat. Megemlíthetem Edmond Rotschildot, aki annak ellenére, hogy milliomos volt és telepítési kísérletei nem sikerültek, a zsidóság nagy alakja. Voltak még mások is, de művük és nemszedékük munkája oszódott mondott éppen a társadalmi erő hiánya miatt. Ez az erő a munkásmozgalom utolsó 40 évben kifejtett tevékenysége folytán alakult ki. Ha Ruthenberg olyan társadalmat talál nálunk, amilyent az előző háború végén találhatott volna, akkor minden terve fantaszia marad és nem változik át a fény és erő forrásává. A többiekre is vonatkozik ez a megállapítás.

A cionista mozgalom sorsa tragikus multunk után a munkástársadalomtól függ, abban is attól a körülménytől, hogy meg fogja-e azt az erőt találni - és most nagyobbra van szüksége, mint 12 évvel ezelőtt - amely a cionizmus lelkét eredeti tisztaságában fenntartja, existenciáját pedig az önfelzabarási és önmegváltás mozgalmának megfelelően védi, nem engedi segélymozgalommá alacsonyodni, snorrolássá még akkor is, ha cionista adja a cionistának!

A kérdés tehát úgy módosul, hogy milyen mértékben lesz képes a munkászionizmus ebben a kemény időben a zsidó nép, a zsidó harc és a zsidó megújulás hűséges követé lenni, milyen mértékben sikerül majd neki az európai zsidóságot és az amerikai zsidóság pozitív részét kereteibe foglalni.

Megpróbálom végül rövid szavakkal válaszolni a három alapkövetelést, amelyekből a cionizmus és a mi sorsunk is függ. A három alaptényező: chaluciu, harc, állam! Az első tényező felett nincs vita, a második tényező még a részletek tisztázását követeli, erre lesz a pártgyűlés. A M'dinához fűződő álláspontunkat tudja a világ. Mégis, éppen a mozgalom nehéz helyzete miatt

és az ország munkástömegeinek összefogása szempontjából ezzel a ponttal bővebben kell foglalkoznom.

Pártunk nemcsak név szerint Erec Jiszrael Dolgozóinak Pártja, hanem 40 éves történelme folyamán be is bizonyította megvalósító munkájával, hogy egész léte a zsidó munka céljait szolgálja, - de talán főleg az is részleteznünk, mit vállalt eddig a párt Erec Jiszrael munkásságának egyesítése érdekében, mit küzdött a mindenkori egységért és mit tett az időszakos munkásegység előmozdításáért, Magam sem tartozom az utolsók közé azokból, akik a munkásegység gondolatában hisznek.

A Miflaga és Erec Jiszrael munkássága elé kell lépnem kérdéssel és olyan választ kell rá adnom, amely az egyedüli lehetségesnek tűnik előttem. A kérdés így hangzik: szabad és lehet-e erre a kongresszusra, a cionista mozgalom történetében legnehezebb és legtragikusabb korszak kongresszusára, akár csak átmenetileg egységes választási programot kitűznünk és zászlónkat, a zsidó állam zászlaját bevonnunk? Ha a jövő zászlajáról beszélnénk, ez a kérdés nem létezne számunkra. Amennyiben lehetséges a munkásegységet a közös ügy szempontjából elérnünk, mégha a távol jövőre nem is jelent ez egységet, akkor is meg kell valósítanunk az ichudot.

Ebben a szellemben építettük fel a Hisztadrutot is. A Hisztadrut nem ideológiára épült, nem követel a munkástól "hitvallást", sőt egyáltalán nem is ellenőrzi-meggyőződését, Kapui mindenki előtt nyitva állanak, aki dolgozik és kész társával együtt élni és a többség véleményének engedelmeskedni. Azt hisszük, hogy ebből a közös ügyért kötött ichudból nem válik csupán elméleti kapcsolat a munkás és a cionizmus között. Jelenleg egyetlen mozgalom sincs, amely cionistább és szocialistább volna, mint a Hisztadrut, bár nem viseli címében a cionizmust és a szocializmust, nem is kötelezi chavérajait valamilyen ideológia elfogadására. És ez ne fájjon nekünk, hiszen amikor vitákon próbáltunk feleletet találni arra a kérdésre, van-e értelme a Hisztadrutot csupán praktikus alapokra felépíteni ideológiai egység nélkül. Ma, amikor két nagy és nehéz feladat előtt állunk, nem halaszkodhatjuk el a választás idejére - legyen az bár csak egy-két hónap is - azt a lépést, amellyel a munkástársadalom összes egységbontó kérdését félretéve a közvélemény előtt egységes választó-tömbként jelenjünk meg. Amilyen erővel valljuk ezt a meggyőződésünket, hogy a chaluciut zászlaját nem ejthetjük el és nem egyesülhetünk azokkal, akik a chaluci elvet a pártkeret törvényének és valóságának nem hajlandók elismerni, olyan erővel ragaszkodunk a harc zászlajának fenntartásához. E ponton nem akarok tovább időzni, mint-hogy külön szövegben, esetleg külön moacán tárgyaljuk majd meg a kérdést. Ragaszkodunk kell azonban ahhoz, hogy mivel ettől a határtól függ a zsidó nép és az ország sorsa, a harc zászlaját éppúgy nem engedhetjük ki holmi választási taktikáért kezünk közül, ahogy a Zsidó Állam zászlaját nem engedhetjük.

Az is lehet, hogy csoda történik és nem kell majd a kongresszust megelőzően a M'dináért küzdenünk, hanem azonnal megvalósításához foghatunk. Megtörténhetik, de korántsem tartunk még ott. Az ember ne várjon csodákra. Önünk van azt hinni, hogy súlyos feladat előtt állunk, hosszadalmas és keserű megpróbáltatások előtt. Ugyanakkor tudom azt is, hogy közöttünk, Erec Jiszrael munkáscsi között, vannak olyanok, - nem tudom, sokan-e vagy sem, de vannak - akik azt hiszik, lehetséges a régi jó napokhoz visszatérni, ha a mandátum állapotát egyáltalán "jó napoknak" nevezhetjük, és megújíthatjuk az 1937 előtti statusquot, amikor érvényben volt még a mandátum azon rende-

lete, amely szerint a mandatárius hatalom köteles az alijákat megkönyvitani és a zsidó hitjzusvotot megerősíteni. Nehézségeink, cörasseink és vitáink ugyas voltak akkor is, de ez mind semmi, amikor a törvény szerint az ország kapui megnyitak előttünk és a kormány kötelességének számított új olék behoztala és elhelyesése. Vannak, akik még mindig arról álmodosnak, hogy lehetséges ehhez a helyzethez visszatérni. Ilyen gondolkodásmód értalman, illuzió csupán. A mandatárius kormány - joggal vagy anélkül - kijelentette, hogy nem tarthatja fenn tovább a mandátumot és mi csodában hiszünk, ha azt valljuk, hogy mégis lehetséges a régi állapotok visszatérése. Valaki a mandátumbizottságtól nagy politikai bölcseséggel azt mondotta, nem fontos, hogy a mandátum elméletileg szöszegővé, kétségtelenül szöszegő less azonban akkor, amikor a mandatárius megszünteti a mandátumot, abban a pillanatban ugyanis, amikor a mandatárius azt hiszi, hogy nem hibás, függetlenül attól, hogy igaz-e vagy sem, nem hibásnak számít. Ha a mandátumot a mandatárius kormányak fenn kell tartania és a mandatárius kormány "nem"-et mond, akkor a világ semmilyen hatalma sem kényyszerítheti, hogy fenntartsa.

A mi okoskodóink azt mondják: hát ne egy kormány legyen a mandatárius, hanem kettő vagy három, esetleg Anglia, Amerika és a Ssovjet vállalja magára. Ismeretes az a sok zsidó bölcseséget eláruló mondás, hogy két nemzsidó jobb, mint három és egy nemzsidó jobb mint kettő és így tovább... Sok naivitást tételez fel az, aki azt hiszi, hogy egy mandatárius kormány elveti a mandátumot kérésünk ellenére is és megtartja, ha további mandatárius kormányok csatlakoznak hozzá, vagyis a mostani egy High Commissioner helyett kettő vagy három lenne és az a kettő vagy három gyorsabban intézkednék és több certifikáthoz juttatna bennünket, mint az előbbi egy. Tévedés lenne azt hinni, hogy az új rendszerben az ellenünk játszott intrikák megszűnének és örökre eltűnének.

Sajátos, hogy a mandátum hívei gasda nélkül csinálják számításukat. Aki a mandátumra támaszkodik, az a mandátum-tulajdonost teszi gazdává és nem felelőtlenséggel egyesik a gasda akarata a miénkkel. Emlékszem rá, hogy mindjárt Bevin nyilatkozatai után olyan ohavérok voltak nálunk, akiknek külön szabadsálmok van forradalmat kezdési és azt mondták nekünk: No látjátok, mi mindig óvtunk benneteket az angol munkáspárttól és az angolországi "Kochot Hamachar", a Holnap Erdő, oldalára szegődtünk. Most ez a Kochot Hamachar Angliában megjelentek a Vizsgálóbizottság előtt, és pedig vezető képviselőik személyében Gaster és Firatin emeltek szót és azt követelték a Bizottságtól, hogy azonnal állítsa le a zsidó aliját és tiltsa meg a zsidó fölvásárlást, végül nyilvánítsa függetlenné a palesztinai államot. Itt az országban is vannak ilyen Kochot Hamachar és nem értem, miért felejtik el forradalmáraink olyan könnyen, hogy nem ők a "Kochot Hamachar" az országban, hanem mások, akiknek külön szervezestük és lapjuk van, a Bizottság elé állottak és angliái elvtársaikhoz hasonlóan beszéltek Palesztina ügyéről.

Ha mégis mandatárius hatalom lesz, a nehézségek megkészszeresődnak, és vannak olyanok, akik azt mondják, ha két mandatárius lesz, a nehézségek négyeseresednek, ha pedig három mandatárius, a nehézségek háromszor-hátszorososukra szaporodnak. En azt állítom, hogy a mandátum - akár sajnáljuk, akár nem - nem marad fenn. Egy időben a mandatárius kormány öszintén megmondta legálább, hogy nem akarja a mandátumi kormányt fenntartani. Ez még 1937-ben volt, 1939-re azonban jött egy másik kormány, egy kevésbé öszinte és így okoskodott: miért mondjuk meg, hogy nem akarjuk fenntartani a mandátumot, mondjuk inkább azt, hogy igenis fenntartjuk - és tegyük éppen az elelekezőjét annak, amit a mandátum előírt. Így tehát ha a mandátum 6.§-a azt

teszi számunkra kötelezővé, hogy támogassuk a zsidó aliját, - akkor ennek valódi jelentése az, hogy az aliját le kell állítani; ha egy másik paragrafusban az van, hogy a kormánynak a zsidó szobnuttal együtt gondoskodnia kell a zsidó hitjasvut megerősítéséről az üres és pusztá területek betelepítésével, - akkor valójában azt kell elrendelnünk, hogy Erec Jiszrael földjének 95%-án tilos a földbérlet, -eladás vagy öröklés,

És a mandatárius hatalmat senki nem kényszeríti arra, hogy olyant csináljon, amihet nincs kedve. Lehetséges azonban a kormányzat akarata ellenére is cselekedni, Tudjuk, hogy történnék ilyen esetek az egész világon - és nálunk is. Néhány héttel ezelőtt két hajó érkezett Bevin beleegyezése nélkül az Országba. Az azonban teljeséggel lehetetlen, hogy a kormány saját akarata ellen tegyen, Arra kényszeríteni a kormányt, hogy a mi munkánkat csinálja, ehhez sem nekünk, de az egész világnak sincs ereje. Ha a kormány kijelenti azt, hogy nem akar és nem tud a cionizmus elichija lenni - és a mandátum elichutot jelent - akkor a világ egyetlen hatalma sem kényszeríti rá, Azok az okoskodók, akik az angolokon kívül még az amerikaiakra és az oroszokra is ráruhásznak a elichut terhére, tudják meg végre, hogy azok nem vállalják ezt a missziót. Ostoba az, aki ellenkezőjét hiszi. Az egész világon nem találunk olyan államot, amely magáravállalná ezt a feladatot - még Amerika sem tenné. Amerika erkölcsileg támogat bennünket és semmiképpen sem szabad lebecsülni támogatását, mégha az osupán szóbeli is, hiszen mindenesetre ez is több, mintha szembehelyezkednék velünk. A Szovjetunió részéről sem tapasztaltunk ilyenfajta szándékot. Különleges okai voltak annak is, hogy egyszer, 1917-ben, egy nagyhatalom kijelentette, hajlandó a cionista missziót betölteni. Néhány éven keresztül teljesítette is ígérését, hogy hogyan, azt mi láttuk legjobban. Ilyen példa még nem volt rajta kívül, - és hogy ez sem lesz hosszúéletű, könnyen rájöhethünk. Rövidlátó képzelődés gyümölcse azt hinni, hogy ilyen zavaros világhelyzetben, mint a mostani, amikor kivétel nélkül minden nagyhatalom az igazság és a jog elveit félretéve igyekezik rendezni ügyeit, akkor éppen a mi vonalunkon történik majd osoda és a nagyhatalmak semmi másra nem gondolnak, csak arra a szükségre, hogy a zsidóknak az ő feladatuk othonot és államot teremteni. A mi művünket nem valósítja meg idegen, bármit is cselekedjünk a jövőben, művünk csak akkor lesz állandó, ha tulajdon erőnkől fakad, akár nemzetközi támogatással, akár anélkül. Mai harcunk éppen azért folyik, hogy megadják ezt a nemzetközi támogatást. A Zsidó Állam lényege éppen ezen az elven nyugszik.

Jelenlegi helyzetünkben tehát csakis kezünk munkájával és semmiképpen sem mások által építhetjük meg cionista művünket. Azt akarjuk, hogy a többiek beleegyezzenek ilyenirányu tervünkbe. Nem elég, hogy megengedjék az aliját, kellő hatalmat és támogatást, valamint kormányzati eszközöket is kérünk az alija- és a hitjasvutunk megerősítésére. A Zsidó Államért vívott harc most egyuttal a cionizmusért is folyik. Jövünk alakulása tőlünk függ, tehetségünktől, akaratunktól, - és nem utolsósorban attól, hogy elismerjék a Zsidó Államot. Erre küzdünk minden erőnkkel. Elméletileg a bírok ugyan képzelni magyaránya zsidó alijákat zavaró körülmények közepette is, habár gyakorlatban nem könnyű az ilyen munka, - de még elméletben sem, gyakorlatban pedig még kevésbé képzelhetőek el zsidó hitjasvutot az állam elismerése nélkül. A zsidó alija sosem függött arab jóváhagyástól, egyetlenegy zsidót sem találunk Erec Jiszraelben, aki a zsidó egyén alijajogát a nemzetidők beleegyezésétől tené függővé.

Tény az, hogy a zsidók nemzetidékeken át beleegyezés nélkül alijáztak, ahogy alijáznak ma is. Hitjasvut nélkül azonban nincs alija. Hitjasvuthoz pedig

föld kell. Mindig hajlandók voltunk az arabokkal megegyezésre jutni a földvásárlás tekintetében. Azon a kevés földön kívül, amit a kormánytól kaptunk - kezdetben a törököktől (Mikve Jisrael földjét) és aztán az angoloktól - minden földet az arabok beleegyezésével szereztünk meg és most is az arabok hatalmában áll beleegyezésüket megtagadni, és ők meg élnek is vele. Ha nem rendelkezünk állami hatalommal, akkor feltehetjük, hogy egyre inkább megtagadják ezt a beleegyezést, sőt még a földeladóra hajló arabokat is a terror eszközeivel kényszerítik a tartózkodásra. Ezért nevezem struccpolitikának azt a módszert, amellyel az egyre növekvő nehézségek elől elfordulunk, mintegy homokba dugjuk fejünket. Állami hatalom nélkül nincs hitjasvut - ezért válik a Zsidó Államért való harc most a cionizmusért folytatott harcra.

A Zsidó Államot nem Londonban teremtik meg, sem Washingtonban, sőt a zsidó Szochnut hivatalaiban sem. A Zsidó Államnak elsősorban a zsidóság lelkében kell kialakulnia, minden zsidó munkás lelkében, és aki lemond ezekről a lelkekről, a zsidóságról mond le.

Készség tölt el, ha arra gondolok, hogy még mindig küzdenünk kell egymás közt a zsidó munkás lelkéért, minthogy vannak közöttünk olyan chavérok, jó chavérok és értékes chalucook, mint a Hasonér Hacoair tagjai is, akiket a Zsidó Állam eszméje félelemmel tölt el. Egy héttel azelőtt, hogy a Vizsgálóbizottság elhagyta volna az Országot, egy könyvet adott ki héber és angol nyelven, amelyben azon fáradozott, hogy kimutassa: a Zsidó Állam nem alakulhat meg - és valóban igazuk is van: mindaddig nem lesz Zsidó Állam, amíg a zsidó munkás nem akarja.

Nincs olyan hatalom, amely a Zsidó Államot zsidó akarat nélkül felépítené és nincs zsidó akarat a zsidó munkás akaratának nélkül!

Gyakran mondják nekünk: a kongresszusi választások előtt minden erőt össze kell gyűjtenetek, menjetek a Hasonér Hacoairral egységlistán anélkül, hogy a fennálló programkülönbségeket kiemelnétek, - rejtsetek zsebetekbe az "állam vigyát", ők a "binacionalitást", vagy ha úgy jobban tetszik, az egyetlen pontban oszoljatok meg, ti hirdessétek az "államot", ők a "binacionalitást",

Készen vagyok a binacionális államra szavazni abban az esetben, ha meggyőzőnek arról, hogy ez a cionista megvalósulás útja, viszont a Zsidó Államot választom, ha meggyőződésem róla, hogy ez gyorsabb megvalósítást jelent. Minden esetben tudni fogom a választásnál, melyik utra léptem és mit akar a jelöltem. Nem fogok azonban olyan listára szavazni, amelynek nincs útja, vagy több útja is van és ezek különböző eslekhöz vezetnek. Tudnom kell, mit akar a jelöltem, hogy a választás után hangomat ne fordíthassák véleményem és lelkiismeretem ellen. Hiszek a Zsidó Államban és azt akarom, hogy jelöltem hű maradjon ehhez az uthoz, semmiképpen sem tűröm pedig azt, hogy szembehelyezkedjék meggyőződésemmel. Minden választónak megvan ez a joga. Ahogy nem tűrhetem a választás miatt a Cionut és a haza zászlajának elejtését, éppúgy nem fogadhatom el a választások miatt az állam zászlajának bevonását sem. Ezzel a három alapelvvel megyünk a kongresszusra, Mindenki, aki becsületesen és őszintén, minden választási mellékszándék és taktika nélkül velünk együtt ragaszkodik a három alapelvhez, jöjjön velünk. Akinak más a véleménye, válassza az övét kifejező pártot.

A mandátumok mennyisége természetesen nem lőnyegte len számomra, de szívesen hajlandó volnék bizonyos mennyiségű mandátumról lemondani, ha ezáltal Erec Jisrael dolgozóinak őszinte egyesülését elérhetném. A cionizmusban elért

hatalmi helyzetünk nem jelenti azt, hogy a mennyiség lényegtelen; azonban nem lehet mégsem döntő. Eddig nem voltunk a cionista mozgalom többsége, de még mielőtt a cionista Hanhaláhos csatlakoztunk volna, kialakítottuk a tnaa erkölcsi keretét és jellegét, mert lényegünkben már előtte is önmegvalósító chalucsi erő voltunk.

A cionizmusra külső és belső nehézségek törtek, az egész világhoz való viszonyunkban krízis fenyeget. Az a harc, amelyet Angliával vívunk, nemcsak Angliával szemben folyik. A szerencsétlen zsidó nép és a nagyvilág küzdelem egyenlő azzal az örök háborúval, amely a jóllakott, szerencsétlenségünket nem érző és az elnyomottak között áll. Bár nem új, most érte el tetőpontját a küzdelem. Belső krízisünk oka az a szerencsétlenség, amely még nem sújtott bennünket ilyen erővel sohasem. Az európai zsidóság elpusztítására oálsok ezzel. Nagy erkölcsi megerősítésre van szükségünk ahhoz, hogy megőrizzük a mozgalom erkölcsi karakterét, önfelssabadítási mozgalmunkét, és hogy kifelé és befelé megőrizzessük a harcoló cionizmust, megvéddessük tisztaságunkat, igazságunkat és zászlónkat, amely nagy feladatokért lobog és nem holmi választási manőverek és taktikák kedvéért. Minden zsidó és minden munkás tudhatja, miért hívjuk választásra, egyben világos és döntő módon feleletet kell már önmagában nyerni erre a három problémára, amelynek címszavai: Chalucit, Hara és Állam.

Végül a pártkongresszus ügyéről akarok beszélni. Az utolsó veidán sajátos szerencsétlenség ért bennünket a kettészakadással. Mozgalmunk történetében ez az első és - remélem - utolsó ilyen eset. Mozgalmunk több eredményes egyesülést jegyez fel, a Poalé Cion pilugja 1920-ban kivételes eset volt, ugyanis a chavérok egy része a galutban kivált a mozgalomból, minthogy a Keren Kajemetben, a Keren Hajessodban és a cionista kongresszusban a proletáriátus kizsákmányolóit látták. Örülünk, hogy most, 25 év után, visszatérnek és a kongresszusi választásokon résztvesznek. A mult veidán megtörtént pilug első az országban. Súlyos csapás volt ez - ha nem is veszélyes, de mindenesetre veszteség. Azon az emlékezetes veidán még más is történt: a párton kívülálló munkások ezrei csatlakoztak a párthoz. Négyezer chavérunk vált ki és helyettük tízezren csatlakoztak hozzánk. Hiba lenne azonban részünkről az, ha megelégednénk a párt ilyenforma nagybodásával, hiba azért, mert arra kell gondolnunk, hogyha a pilug nem történt volna meg, akkor a párt ma kétszer akkora lenne. És ha minden kísérlet meghiusul és nem sikerül a szakadást jóvátennünk - (sok chavérunk kísérlete meg, köztük én is), ne keseredjünk el. Sok chavéránknak és nekem is az a benyomásom, hogy azoknak a chavéroknak legnagyobb része, akik elhagytak bennünket, ma már jól tudja, hogy nem volt a szakadásra elegendő okuk és jóvá kell tenni ezt a ballépést, mivel mindazok a motívumok, amelyekkel a szakadás vezetői előhozakodtak, helytelenek voltak. Az "Ichud Kolél" (a munkásmozgalmak ~~életlélés~~ egyesülése) motívuma és a pilug még sokkal inkább eltávolította a munkásokat egymástól, viszont az "Ichud Szmalí" (baloldali egyesülés) és a "Likud Rajoni" (eszei összefogás) szempontjai sem bizonyultak érvényeseknek.

A Szija Betben fontos kérdésekben nem kevesebb véleményeltérés mutatkozik, mint a Miflagában, - és ezt díszéretképpen, nem megrovásként mondom, mivel díszéretreméltó az olyan társaság, amely véleményeltérések ellenére is egységes marad. Nem felel meg azonban az igazságnak az, hogy véleménykülönbségeknek különböző keretekre van szükségük. Néhány chavér azon állítása sem felel meg a valóságnak, hogy a Pártban kisebbségben voltak, míg most a Hieztadretban többségre tesznek szert: a munkástársadalom a választások útján majd előnti, melyik oldalé a többség.

Nem akarjuk az egész tnaa sorsát ezen szakadék megszűntetésétől függővé tenni, ugyanis az a meggyőződés, hogy majd ez is bekövetkezik valamikor, Feladatunkat a munkáscsoztály megerősítésében látjuk és erre mindenki másnál hivatottabbak vagyunk. Munkánk eddigi gyümölcsét máris láthattuk. Választási célkitűzésünk: a munkástömegek aktivizálása nem maradt üres szó, ha nem is valósítottuk meg teljes mértékben. Munkánkat magában a pártban kell elkezdenünk - és bár tudom, hogy a veida napirendjén számos politikai és nempolitikai kérdés van, mégis a veidák komoly és elengedhetetlen feladatának tekintem, hogy két változtatást javasoljak a párt valóságát illetően: a párt központi vezetésében, a veidában, a szniffekben és mindenütt több munkást a vezetőségben és több ifjúsági erőt!

Tnának a világ bármely mozgalmánál inkább munkásjellegű. Sokholna találhatjuk a szakmunkások ilyen nagy százalékát a mozgalom eszméjének hordozói és vezetői közt, mint éppen nálunk, és ha azt mondom, nálunk, akkor azt gondolom: minden eredi pártnál. De ez csak egyetlen gazdasági ágra, a mezőgazdaságra vonatkozik. A mezőgazdaság mozgalomunk ósatyja, elejétől jelentünkig erőnk forrása és hiszem, hogy a jövőben is megmarad annak. De abban a mértékben, ahogyan örömmel vesszük és büszkék vagyunk arra, hogy a mezőgazdasági munkás a mozgalomba, annak vezetésébe és irányításába belekapcsolódott, olyan mértékben nyugtalanít bennünket az, hogy a városi munkás a mozgalomtól várja az irányítást és nem ő irányítja a mozgalmat. Tnának nem maradhat fenn akkor, ha teljes egészében nem valósítjuk meg a chaluai mozgalmat. És nincs okunk arra gondolni, hogy a városi munkás kevésbé chaluai, önálló és aktív életét kénytelen élti, mint a mezőgazdasági munkás.

A munkások legnagyobb része nem szívesen vállal felelősséget, örül, ha azt látja, hogy a moacá maskirutjában vagy valamelyik szakszervezet irodájában hűsleges chavér ül, aki jól végzi a munkát. Miért is hordaná ő a terhet? Ezen beállítás ellen kell küzdenünk: a városi munkásra hárítsuk saját irányításának felelősségét,

A Hisztadrut egész szervezetét át kell alakítanunk e cél érdekében. Nem helyes az, hogy a 40,000 munkást számláló Tel-Avivnak 40 vagy 60 mandátummal rendelkező moacája legyen. Azokon a munkásokon kívül, akiket a dolgozók egyesületi választanak a munkahelyeken, szükség van emberekre a gyári- és üzemi bizottságokban, ezek saját véleményük szerint irányítsák a munkát és nem szabad minden esetben a tel-avivi munkástanács maskirjához fordulniok tanácsért, mint ahogy a haifai munkástanács maskirja és a tel-avivi munkástanács maskirja is forduljon a Hisztadrut Vaad Hapoéljához minduntalan apró-cseprő ügyekben.

Éppoly fontos a munkás-élet erősítése, mint az ifjúsági élet - és fordítva. Németország táboraiiban gyakran halljuk, amint azt mondják valakire: "gyerek" és amikor megkérdezzük, milyen idős a gyerek, kiderül, hogy 27 éves. Nem tudom, hogy nálunk milyen korhatárig számítanak valakit az ifjúsághoz. Tudom, hogy a munkásmozgalomban fennáll egy bizonyos antagonizmus a második alijával szemben, talán van is valamely alapja, de tény az, hogy az ország egyes pontjain ma nagyobbak, mint az összes Miflagák a második alija kezdetekor, vannak kis mifalok, amelyek kiterjedtebbek, mint a Hisztadrut volt alapítása idején, és ezek 25-30 éves ifjúságiak vezetik. Valóban nincs több 20-25 olyan embernél, aki elvállalhatná a mozgalom felelős pozíciót, résztvehetne a Hisztadrut Vaad Hapoéljában, a Szochmut vezetésében, a Vaad Leumiban, a cionista kongresszuson, a cionista munkástanácsban és a többi cionista hivatalokban, amelyeket itt nem akarok név szerint felszámolni? A

munkások tizezrei között ne lepjémsz ezren és ezren olyanok, akik vállalhatnák a felelősséget?

Egykor szokás volt a Kibuc Meuchadban az, hogy bizottságaiba a kiküldöttek egyharmadát az asszonyokból választották. Ez valóban különös rendszer - mindaddig különös, amíg a obavérok, de különösen a ~~obavér~~ák, át nem viszik a gyakorlatba. Fontosnak tartom azt, hogy hozzák törvénybe: a delegátusok fele ifjúsági ember legyen, 25, 35 és 40 éves korig.

Ez a kisölet - tapasztalattól mondám - rendkívül nagyjelentőségű lenne, mint-hogy hozzászoktunk ahhoz a gondolathoz, hogy csak megállapodottkorú és össze-
csavarodottfejű embereknek vannak tapasztalataik. Állítom, hogy a tapasztalat nem mindig áldásos, néha éppen akadály. A tapasztalt ember néhány siker után azt hiszi, hogy csak egy helyes, ahogy csinálta, ha pedig ez vagy az nem sikerült neki, azt gondolja, hogy többé már meg sem valósítható az elképzelés. Ha csak tapasztalt emberek uralkodtak volna a világon, akkor soha sem lett volna gépünk, nem repültünk volna, mivel nemzedékek ezreinek tapasztalatában nem volt gép és repülőgép. A tapasztalat értékét azonban nem szándékozom lebecsülni, különösen nem a tnuát mozgató tapasztalatét, amelynek határozottan komoly eredményei vannak a forradalmi mozgalmakban, így a miénkben is, amely forradalmiságban minden másom túltesz. Mozgalmunk egész életünket megváltoztatta és lendülete nem hanyatlik alá ennyi év utánsem. Szükségünk van mindazonáltal további fiatalos lendületre, felfrissülésre, és ezekből többre van szükségünk minden más mozgalmnál, mert mi az á l i o n d ó f o r r a d a l o m szervezete vagyunk. Életünkben, gondolkodásunkban és cselekedeteinkben elhivatottságot érzünk a forradalmiságra, így mindig különös értékkel bír szemünkben a friss, ifjú bátorság.

És nem kell érte a szomszédba mennünk! Nem ismerek mégegy olyan helyet a világon, ahol ilyen ifjúság élne! És nekünk, öregeknek, nem szabad tekintélyünkkel megfojtanunk ezt az erőt. Ez a weida a munkástársadalommal szemben fennálló kötelességét nem teljesíti. ha életébe és a tnuá életébe nem fogja bevezetni a két változtatást: több munkást és több ifjúsági embert!

As utolsó londoni cionista gyűlésen próbáltam megformulálni a cionizmus központi kérdéseit és azt hiszem, hogy sajnos ezek a kérdések lesznek az eljövendő kongresszus legtöbbet vitatott pontjai is. Ezek a következők:

1. Ellendülés a Fehér Könyv fennállása és folytatása következtében, függetlenül attól, hogy eredeti vagy megváltoztatott formájában él is. Az alija és a hitjasvut minden körülmények között és minden módon való megerősítése, ezen célból Erecban és a galutban minden erő mozgósítása.

2. A megmaradt európai zsidóság és élükön a zsidó ifjúság aktivizálása, harcoló cionista erővé tétele és a gyors alijáért való küzdelem.

3. A chaluci elv uralkodása a zsidó ifjúsági nevelésben kivétel nélkül mindenütt. A cionista és zsidó nevelés kiterjesztése és megerősítése Keleteurópa és Délafrika zsidó központjaiban; a galut minden központjában országra, kormányra vagy földrészre való különbség nélkül a cionista öntudat azon célból való elmélyítése, hogy a Zsidó Állam a zsidó becsület és a zsidó szabadság feltételének ismertessék al még azon zsidók előtt is, akik a galutban akarnak maradni.

4. Megerősített politikai tevékenység Angliában és az Egyesült Nemzetek többi politikai központjában azzal a feladattal, hogy biztosítsa Erec Jiszraelnek zsidó államiságát; az állami hatalom önállóságát; a zsidó Szochnut vagy a mindenkor zsidó kormányzat viteléhez szükséges anyagi eszközöket; Európa, a Kelet és a többi országok zsidóságából egymilliónak Erec Jiszraelbe való juttatását; a hachsaramü fenntartását; az öntözés, ipar, mezőgazdaság és

tengerészet fejlesztését; ezzel kapcsolatosan Erec Jiszrael minden lakója, zsidó és arab számára egyaránt az életnivó emelését és a hitjasvutnak milli-
ók számára való kibővítését.

5. A zsidó nép törekvése Erec Jiszrael arabjaival való kölcsönös együttműkö-
dés érdekében; a lakosság javára az ország maximális fejlesztése és a szom-
szédos országokkal való szerződés kölcsönös segítség, fejlődés és a közélke-
leti béke előjából.

Azt gondolom, hogy ezeknek a pontoknak kell most a mi programunkban is sze-
repelelniük. A veidának általános osztályöntudattal rendelkező munkáspártot
kell teremtenie, azt egységes vezetés alá kell hoznia, hogy küzdelmében és
alkotásában egyaránt használja erejét és eszét, az eszme és a valóság fegy-
vereit.

+++++

Magyarázatok

a Szija Bet keletkezéséről, a Mapájból való kiválásáról
és az erecziszraeli általános belpolitikai kibontakozásról.

1. A huszas évek elején Erec Jiszraelben három olyan politikai csoport
volt, amelyek a szocializmus és a cionizmus hasonló ideáljait vallották.
A Hapoél Haair, a legrégebb, ekkor már évtizedes multa tekinthetett vissz-
ssa, minthogy tulajdonképpen az oly híressé vált második alija teremtette
meg. Az Achdut Haavodat, a másik pártot, főleg az 1917-es orosz forradalom
hatására hívták életre és tagjai Erec Jiszrael hatalmasmértékű kollektivizá-
lásáról álmodtak. Szellemi vezérük, Trumpeldor, megalapította a Gdud Ha-
vodát, amelyből később két "nagy" kibuc fejlődött ki: Tel Jozséf és Ejn
Harod. Ezek a kibucok a már akkor fennálló kis kvucóktól - amilyen Dagan-
ja is volt - társadalmi és gazdasági berendezkedés szempontjából tértek el.
A harmadik politikai csoport a politikátlanság elvét vallotta, ezek főleg
új olék voltak, és vonakodtak a két párt közül bármelyikhez is lecsatlakoz-
ni. (Egyik vezetőjük Hugó Bergmann volt.) Az ő befolyásuknak köszönhető az,
hogy a két másik párt kölcsönösen közeledett egymáshoz és ez végül egyrészt
a Hisztadrut, másrészt a Mapáj alapításához vezetett. Évek folyamán a Mapáj
lett legerősebb és legbefolyásosabb párt az Országban, amely a cionista
kongresszuson és ezzel Erec Jiszrael tulajdonképpen kormányzatában és a
Szochnutban is vezetőszerephez jutott.

Éppen azért, mert a Mapáj nagyon kiterjedt párt volt, nagy népszerűségre
tett szert, teljes vélemény- és gondolat szabadságot engedett tagjainak,
aminek következtében természetes módon bal- és jobbszárnyra tagozódott. Té-
vedés lenne azonban azt gondolnunk, hogy ez a két szárny az összetevő két
ellentétes párt szerint osztott meg és annak tagjaiból alakult kisévek folyamán

ugyanis ezek a határok elmosódtak és inkább viták, vagy a két települési forma, a kvuca és kibuc közötti bizonyos versengés osztotta meg a tagokat. Mindenesetre a két kollektívaforma vezetése egyrészt a Hapoél Hacair, másrészt az Achdut Haavoda szívügye volt, Ez a vita azonban az utolsó évtizedben tárgytalanná lett, minthogy az elfogulatlan szemlélő tulajdonképpen már semmiféle elvi ellentétet nem látott az átlagos kvuca és az átlagos kibuc között. A régi feszültség azonban mintha mégis megmaradt volna a két tábor között - anélkül, hogy tárgyi alapokra hivatkozhatott volna immár. Az események történelmi objektív szemléltetésében a tárgyi okokon kívülálló olyan ellentétekre kell rámutatnunk, amely a két szárny vezetői közt lévő személyes differenciákra vezethetők vissza, Pszichológiai szempontból világos, hogy amikor a legfontosabb helyeket a Szochnutban - véletlenül vagy nem véletlenül - a Hapoél Hacair emberei foglalták el, bizonyos ellenérzés támadt a másik szárnyon, és elfordulást eredményezett, Így tartott ez éveken át. Helytelen volna azonban kizárólagosan személyes ellentétekben keresnünk az okokat, habár hangsúlyozottan nagy szerepet játszottak,

Új idők jöttek: Arlosoroffot meggyilkolták, Európában nagy választási hadjárat indult a revizionisták ellen, a revizionisták közeledni próbáltak, hajlandók lettek volna visszatérni a Cionista Szervezetbe, Itt történt a két szárny első súlyos összeütközése, Ben-Guriont, mivel erősen harcolt a revizionisták visszatérése mellett, egyrésztől a Hasomér Hacair, másrésztől a Tabenkin-szárny reakcióje magatartással vádolta és az ellenzéknek sikerült is meggyúsítania a revizionisták visszatérését, A következő években is gyakran került összeütközésekre a sor a két szárny között olyan fontos dolgokban, mint például a Peel-bizottság felosztási tervének ügyében, amelyet Ben-Gurion maga lekicsinyelt, szárnya pedig csak részben támogatta, Mind ezekből a vitákból a nyilvánosság általában semmit sem hallott, A sok apró-eseprő kis vita zárt ajtók és zöld asztal mellett röppent fel és halt el megint, Mindenesetre ezekkel a torzsalakodásokkal újabb akut probléma került felészínre: még pedig a Tabenkin-szárnynak a pártfegyelemben való beilleszkedése. Minthogy a Ben-Gurioni szárny 60 %-ot meghaladó többséggel rendelkezett a párton belül, világos volt, hogy minden vita után lezavarták Tabenkit és neki természetesen a pártfegyelem alá kellett vetnie magát - ami elismerten kellemtelen volt az ő csoportjának, és minthogy évekig tartott ez így, mindig újabb és újabb keserűséget és ellentétet öntött a már meglévő régihez,

A világháború kitörésével új problémák és viták merültek fel, Lehetetlen ennek a beszámolóknak kereteiben mindazokat a problémákat kielemezni, amelyeket a világháború és a Fehér Könyv a párt elé állított. Elégedjünk meg annak a megállapításával, hogy ami a Fehér Könyv elleni harc politikáját, valamint a háboruban való részvételünk módját illeti, a Mapájon belül két különböző felfogás volt: ezeknek egyike bizonyos pontokban, ha nem is mindenben, megegyezett a Hasomér Hacairéval, Másrésztől azonban a Szija Bet (így nevezte magát a Tabenkin-szárny) olyan eszméket hangoztatott, amelyek sokkal szószószágesebbek voltak, mint magának, Ben-Gurionnak "jobb"-szárnya, és pedig azért, hogy a Hasomér Hacairt elhallgattassák. A Szija Bet például határozottabb aktivista küzdelmet követel a Fehér Könyv ellen, mint ugyanabban az időben az óvatos Hasomér Hacair, és a Mapáj hivatalos véleménye pedig egyenesen az volt, hogy amikor egyik oldalról Anglia mellett harcolunk, nem lehet a másik oldalról Anglia ellen háborút viselnünk. Egy másik vitapont - és ebben a Hasomér Hacairral a Szija Bet egy véleményen volt - a zsidómozgósítással szemben elfoglalt álláspontra vonatkozott, Végül két alapvető kérdésben közös véleményen volt a két szárny (a Hasomér Hacair hevesen ellenezte ezeket) és pedig: a zsidó hadsereg felállítását és az angol hadsereg részére való teljes mozgósítást illetően, A Szija Bet és a Hasomér

Hacair azonban azt követelték, hogy az Ereo Jiszraelből külföldre szállított zsidó katonaságot frontszolgálatra ne használják fel. Ez a két csoport az ilyen vallási közlésekben haszontalan szimboliztikára látott és a Haganá elleni gáztattnak minősítette. Erre jellemző a Palmach (Pluget Machat) politikai összetétele és propagálása, továbbá a zsidó brigádok körüli hirverés. Szellemi és pártpolitikai tekintetben a Palmach a Szija Bet alkotása volt, a brigád a Mapájé. Természetesen nem lehet felsorolnunk mindazt a szás apró példát, amely ezen a látszólag olyan politikamentes küzdőtéren pártviszályra vezetett.

Ami a Hisztradruton belül folytatott politikát illeti, a különbségek lényegesebbek, a meggyezésre való kilátások pedig csekélyebbek voltak. Főként a béremeléséért tartott munkássztrájkok jóváhagyásáról volt szó. A Hisztradrut a maga részéről elvből elhatározta, hogy a háborús évek alatt semmiféle sztrájkot nem engedélyez, mert ez a háborús termelés oszkkentésére vezetne. Mindenesetre fontos megállapítani, hogy a palesztinai kormányzat ténylegesen minden ipart háborús fontosságúnak nyilvánított, még akkor is, ha valóban nem is voltak azok. A Hasomér Hacair a Hisztradrut ezen álláspontjával kezdetől fogva szembehelyezkedett, támadást támadásra vezetett ellene és a balszárny ebben a vitás pontban támadásra alkalmas területet talált.

Hatalmas irodalma kerelkedett ezeknek a kérdéseknek és viszonylag könnyű volt a munkásság egy részét a Hisztradrut hivatalos, "reakciós" minősített sztrájkpolitikája ellen hangolni. Ennek ellenére majdnem mindig sikerült a hivatalos politikát keresztülvinni.

A vallási ünnepnapokkal és a vallási közösségekkel a Hisztradruton belül elfoglalt álláspont további alkalmat adott véleménykülönbségekre. Ami az ünnepeket illeti, a Hisztradrut legnagyobb részének érdeke volt ezeket márosak nemzeti érdekből is ápolni és védeni, bár sohasem volt arról szó, hogy azokat a maga számára vallásijellegű ünnepként fogadja el, amint azt az ellenzék szeretne volna értelmezni. Mindenesetre az ősi hagyományoknak és a hitnek kijáró határozott tiszteletet magadta, ellentétben azokkal, akik kigunyolták ezeket. Itt is megmutatkozott az a körülmény, hogy a Mapáj messze túlerjedt egy közönséges munkáspárt keretein és felelősséget érez a munkásosztályon kívül az egész népért. Ez a gondolatmenet ebben a mottóban találta meg kifejezési formáját: "Mimaamad leam" (az osztálytól a népig). Közismerten Berochov volt az, aki népünk szerencsétlen társadalmi helyzetét analízis alá vette és kijelentette: "Miam lemaamad" (a néptől az osztályig), vagyis azt akarta mondani, arra van szükség, hogy az üzletemberek és intellektuálisok természetellenes társadalmából a munkásosztály széles alapjait teremtsük meg. A Mapáj elérkezettnek látta az időt, hogy új mottót adjon ki és ennek a harcnak álljon élére. Ez volt egyik főütközéspontja a Hasomér Hacairral szemben, és az ő felfogása győzött akkor, amikor a Hisztradrut könyvkiadóvállalatát, az Am Ovédot felállították Berl Katznelsen alapításában, amely nemesak munkásirodalommal, hanem általános emberi és zsidó fordításokkal és irodalmi művekkel is foglalkozik. A Hasomér Hacair erre helyesnek tartotta olyan önálló könyvtárat elepíteni, amely kizárólagosan zsidó és elsősorban a szocializmus és kommunizmus világproblémáival foglalkozik. Ezalkalommal került sor a Hisztradruton belül a második napilap alapítására és kiadására: a Hasomér Hacair "Mismar"-ja volt ez. A Hasomér Hacairnak ez az elkülönülési akciója bizonyos pszichológiai befolyást gyakorolt a Mapájnak arra a bizonyos balszárnyára,

A legfontosabb kérdés azonban valószínűleg a Hechaluc Heachid kérdés volt. A Mapáj azt hitte, hogy a borsalmas háborús katasztrófa után lehetetlen és értelmetlen az eddigőt vagy hét ifjusági mozgalom kereteit továbbra is fenny

tartani és a munkát a különböző ifjúsági mozgalmakban úgy folytatni tovább, mintha mi sem történt volna. Értelmetlennak látszott ilyen csekélyszámú ifjúságért pénzt és energiát áldozni, és nem volt belátható, miért ne foghatók össze őket egyetlen chaluc ifjúsági szervezetbe? Nemsokára mindez csak hiu reménynek bizonyult, ugyanis a Hasomér Hacair és a Szija Bet berszenkedtek ellene. Saját mozgalmuk és jövőjük halálos ítéletét látták ebben a rendszerben. Különösen a Kibuc Meuchad, Tabenkin szilárd erődje, félt attól, hogy kibuciai nem kapnak majd elegendő utánpótlást és ezért elkezdődött küzdelmet kezdték a Hechaluc Heachid -okos és messzetelektől programja ellen - olyan harcot, amely egy évig tartott és végül is a Hechaluc Heachid győzelmével végződött a Hisztadrut kongresszusán. A meggyezés egyes pontjaiban mindenestre kissé ravasz lett és az ellenzék fogcsikorgatva és azzal a csöndes fogadkozással írta alá, hogy az első peretől fogva szabotálja. Bizonyára fontos volna erről a tárgyról - és a Hechaluc munkájáról is - bővebb felvilágosítást adni, különösen az arab országokban történt ilyenirányú tapasztalatokról, ahol az egyesülés megtörtént (Egyiptom kivételével, mivel ott a Hasomér Hacair is fehérik), Ezt a kérdést nem szabad másodrendűnek tekintenünk, mert ez képezi a pártfegyverek lőportartójában a főgyújtóanyagot. De talán minden ideológiai platformnál fontosabb egy bizonyos hallgatóságos számla, amelyet az ellenzéki pártok írnak össze és amelyben akár az ujjukon is kiszámíthatják, hogy a Mapáj megdöntésére és saját törekvéseik megvalósítására most vagy soha többé sem adódik alkalom. Az ilyen matematikai számítás-hoz azonban olyan ifjúságra van szükség, amelyik a legközelebbi választásokon az ellenzékre szavaz majd, - ilyen ifjúságot pedig nem lehet a Hechaluc Heachidban nevelni, minthogy a legerősebb párt már jóelőre kiterjeszti rá befolyását, hanem csakis szeparatistikus ifjúsági mozgalom képes az ilyen-fajta nevelésre, Itt van a kulosa a Hechaluc Heachid-dal való szembenállás nagy titkának.

Hogyan keletkezik egy párt?

1944 nyári napjaiban a Hisztadrut Vaad Hapoéljának fontos ülése volt. Azt a programot kellett megformuláznunk, amellyel a Hisztadrut küldöttsége a londoni szakszervezeti konferencián fel akar majd lépni. Csodálatos módon esuttal nem két, hanem három vélemény alakult ki. Hosszu, kényelmetlen és nyomasztó hangulatu ülés volt ez. Az egyik vélemény, a hivatalos, természetesen azt követelte, hogy a küldöttségnek a Hisztadrut többségi politikai programjával kell megjelenni, vagyis elsősorban a Zsidó Állam felállítását követelje. A Hasomér Hacair erős ellenzékbe lépett és az új az ülésen csak az volt, hogy éppen a Mapáj balszárnya Tabenkin vezetésével a Hasomér Hacairt támogatta. Nem győzték ugyan hangsúlyozni azt, hogy ők a Zsidó Állam felállításáért harcolnak, de ennek előrebocsátása után kifejezték azon véleményüket, hogy nem szabad egy demokratikus kisebbséget saját lelkiismerete ellenére arra kényszeríteni, fogadjon el egy elveivel ellenkező ideológiai álláspontot. A három vélemény között éles összeütközésekre került a sor, általános vita alakult ki, amelyben a Szija Bet minden elkezeredettség és alacsonyabbrendűségi komplexuma kiderült. Már nem is a Londonba küldendő delegációról beszéltek, hanem a demokrácia mibenlétéről, a kisebbségek jogáról, meg arról, hogy a többség kényszerítheti-e a kisebbséget arra, amit "születéssel" -nak (lelkiismereti kérdésnek) lehet tekinteni,

A jelenlevők közül senki sem számított ilyen kemény és hosszú vitára és amikor nagyszabású szavazásra került a sor, 21-en szavaztak az ellenzékre (Szija Bet és Hasomér Hacair) és 20-an a Mapájra. Ez a hír az egész erec-jisraeli politikai világot megriasztotta. Leginkább talán mégis a Szija

Bet saját táborát kavarta fel az esemény, minthogy minden politikailag értelmesen gondolkodó ember előtt csakhamar világos lett az a tény, hogy alapjában véve és következményeit tekintve a Hisztadrut Vaad Hapoélja a Zsidó Állam ellen foglalt állást, Amde amikorra a Szija Bet chavérjai észbekaptak, már túl késő volt. Olyan lépést tettek, amelynek megtételére talán keresték is az alkalmat, de amely a Hisztadrut minden körét megbolygatta, sőt saját-maguknak is kellemetlenséget okoztak. A Mapáj természetesen figyelmeztette a chavérokot tettük következményeire, javaslatok merültek fel olyan irányban, hogy ezeket a rendbontókat - mivel nem tartották meg a pártfegyelmet - a pártból ki kell zárni. Nagy politikai botrány fenyegetett az egész közösség mérhetetlen kárára. Két nappal később ugyanabban az ügyben a Vaad Hapoél új ülésre hívták össze, amely elhatározta, hogy megsemmisíti az előző határozatokat. Ezen az ülésen a Szija Bet chavérjai kijelentették, hogy ugyan jelen esetben a többséggel együtt a Zsidó Állam alapkövetelményére szavaznak, de a jövőben új politikai pártot alapítanak, amelyben nem engedik terrorizálni magukat. Bizonyára a Vaad Hapoél egyik legdrámaibb ülésének mondható a fentebb leírt, - és minden kísérlet, amely meg akarta magyarázni a lépés indítékait, hiábavalónak bizonyult. Ugyanazon az estén egész Erec Jisraél megtudta, hogy új párttal lett gazdagabb.

Ezek után már nem volt hátrálás, az ut csak előre vezetett. Egy új párt keletkezett, új irodák nyíltak, új elnököket választottak, propaganda előadásokat rendeztek, felszólalások és ellenfelszólalások hangzóttak el, referátumok és ellenreferátumok jelentek meg, ugyanakkor kiadtak egy új újságot is, kölosönös vádaskodások és izgatás virágozott fel mindenütt. Közvetlenül a párt megalakulása után nekiláttak, hogy egy új "ideológiát" állítsanak össze. Ez az ideológia mind a mai napig sem világos az emberek előtt: magába foglalja a baloldal és jobboldal egyes elemeit, vagyis inkább magyarázatait, és egyetlen pozitívuma az, hogy az új párt a Mapájt nem támogatja, de viszont a Hasomér Hacairt sem támogatja. Az újonnan elszakadt párt jellemző módon "Hatnú Leachíut Haavodá" a Munka Egységének Pártja elnevezést vette fel, anélkül, hogy tulajdonképpen hozzájárult volna ehhez az egységhez. Ha a Szija Bet következetes lenne és valóban elégedetlen a Hisztadrut és a cionista világ jelenlegi politikájával, akkor a Hasomér Hacairt-hoz kellett volna csatlakoznia, vagy legalábbis választási megegyezést kellett volna találnia vele. De ez nem következett be.

A Szija Bet számára a legnagyobb meglepetések egyike akkor következett be, amikor be vehetetlennek vélt erődje, a Kibuc Meuchad a Szija Bet rettenetes választási terrorja ellenére is csak 15 %-ban szavazott rá, 46 %-a pedig a Mapáj mellett kitartott. Kegyetlen erkölcsi vereség volt az, hogy valaki még a saját házában se legyen ur. Ez talán azt is megmagyarázza, hogy miért nem tette meg a Szija Bet az utolsó következetes lépést, t. i. miért nem szövetkezett a Hasomér Hacairral. Félt ugyanis attól, hogy lépése következtében a Kibuc Meuchadon belül szakadás áll be. Az utolsó évek folyamán a Mapáj különböző kísérleteket kezdett a Szija Bet visszatérítése érdekében. Ugy látszik, hogy a Szijának még saját magán belül sincs egységes álláspontja és a chavérok egyrésze hajlandó lenne a Hasomér Hacairhoz pártolni, míg egy másik, nem kisebb csoport a Mapájhoz való visszatérés álláspontján van. A Szija Bet tragikuma abban van, hogy romboltanélkül, hogy épített volna, megkezdett egy utat anélkül, hogy befejezte volna és most itt áll két megbékíthetetlen ellenfél és világnézet között anélkül, hogy valamelyikhez hidat is bírna verni. Sajnálatraméltó az, hogy egy ilyen, chaluoi erővel rendelkező pártból csak éppen a 27 eroci párt egyike lett, amikor ezekből az apró pártokból mindnyájunknak éppen elege van.

Április végén a Szija Bet egyesült a Poalé Cion Szmolal, azzal a csoporttal, amely annakidején kivált a Poalé Cionból, minthogy a cionista szervek munkásságát túlságosan reakciósnak találta. Egyelőre még nem áll elegendő sajtóanyag rendelkezésinkre, hogy ennek az új csoportosulásnak jellegét ismerthesük, A már most ismeretes részleteket azonban eléggé érdekeseznek tartjuk ahhoz, hogy közreadjuk,

Vita egy "L" körül. Az új csoportosulás neve: "Miflegot Poalim Leachdut Heavoda Poalé Cion. A Poalé Cion Szmol az "L" eltávolítását kérte, míg a Szija Bet ragaszkodott hozzá, amit elvileg úgy indokolt meg, hogy az "L" azt jelenti: a párt további egyesülések létrehozására törekszik. A Poalé Cion Szmol viszont azon a véleményen van, hogy az egyesülés már teljes. Végre is a Poalé Cion engedett és az Ichud létrejött.

A világszövetség kérdése. Különös határozatlan egyeztek meg: a Szija Bet chavérjai maradjanak továbbra is az "Ichud Olami Poalé Cion Hitachdutban, viszont a másik fél maradjon a "Poalé Cion Szmol Világszövetségben". Ezt a logikátlan határozatot a Szija Bet azzal indokolja, hogy 1929-ben a Mapájt két olyan pártból alkották, amely két különböző világszervezethez tartozott. Akkor azonban az volt a feltétel és elhatározás, hogy a két világpárt egyesüljön, míg ebben az esetben nincs ilyenről szó. Mi tehát a Szija Bet tulajdonképpeni feladata a mi világszövetségünkben? Valószínűleg megbontani annak egységét. Rövidesen az Ichud Olami bizottsága átadja majd azt a tudósítást, amellyel a kérdést valószínűleg rendezik az egyetlen lehetséges módon.

A "Neiwelt" problémája. A Poalé Cion Szmol semmilyen feltételek mellett nem volt hajlandó a Szija Bet azon követeléseit teljesíteni, hogy a "Neiwelt"-et, a Poalé Cion ereojiszraeli lapját bezártsa. Érdekes kompromisszumra jutottak: a "Neiwelt" a Poalé Cion Szmol Világszövetségéhez tartozik, amelyben a Szija Bet emberei nincsenek. Keserű pilula, amelyt mindkét félnek le kellett nyelni.

A Poalé Cion Szmol ereojiszraeli felszámolása. Az egyesülés a Poalé Cion Szmol teljes felszámolásához fog vezetni. Minthogy az ereoi munkásságnak csupán 3-4 %-a tartozik hozzá, míg a Szija Bet 17 % fölért rendelkezik, az előbbi gyors beolvadása elkerülhetetlen.

Zarubavel, a Poalé Cion Szmol régi vezető embere, a konferencia folyamán kijelentette: egy párt sem tanult annyit a jelenlegi történelemből, mint a P.C.Sz. Valóban így is van. Beléptek a cionista világmozgalomba, elmennék a kongresszusra, elismerik Erec Jiszraelben a héber nyelvet és a ohalucit fontosságát, tehát mindazt, amit előbb proletárellenesnek tekintettek. Valóban sokat tanultak, de szükségük is volt rá!..